

Terekküp 123

Emin Reşah

2020-12-10 18:36:18+0300

1

Yavaş bir akışkanlık. Akış alışkanlığa dönüşüyor.

2

Bir müzede insan hücrelerinden üretilmiş yapay et sergilemeye başlamışlar Geleceğin *yapay ette* olduğunu söyleyenler var. *Et için hayvanları öldürmeye gerek kalmayacak, kendimiz üretebileceğiz.*

Bunun bir *margarin propagandasına* dönüşebileceğini düşünüyorum ve muhtemelen ömrüm boyunca temel gıdalarım arasında olmayacak. *İnsanlığın* son iki milyon yıldır yaptığı gibi başka hayvanları öldürerek et yemesinin, metabolik sonuçları belli olmayan yapay malzemeleri tüketmesinden daha güvenli olduğunu düşünüyorum.

Nüfus artışı ve dünya kaynakları bu yüzyıl içinde bir argüman olmaktan çıkacak. Dünya nüfusu 10 milyarı geçebilir ama 11 milyarı geçmeyecek ve azalacak. Protein kaynaklarının çeşitlenmesi iyi bir durum ama bunun *yapay* olmasında 20. yüzyılın *tereyağ yemeyin, margarin yiyein* kokusunu alıyorum.

Veganlık bugünkü en kuvvetli dinlerden biri. İnsanın bünyesi için neyin doğru, neyin yanlış olduğunu düşünürken *dininden* uzak durması imkansız. Onun için et hakkındaki propagandanın önemli bir kısmının bu *dini düşünceden* etkilenmiş olduğunu kabul etmekte fayda var.

3

How an Apple search engine could compete with Google

Apple, Google'a rakip olacak bir arama motoru yapıyor. Bunun iş modelinin *arama sonuçlarına uygun çıkan reklamlar* olmayacağı için başarılı olma ihtimalinin olduğunu söylemiş. Apple'ın sattığı ürünlerle bu arama motorunu reklam-sız güçlendirecek finansmana sahip olduğunu söylüyor.

Emin değilim. Apple Maps'i iOS cihazlar dışında kullanan yok. Öyle bir servis sunabilirler tabii ancak Bing'den daha iyi olması zor benim nazarımda. Google kim olduğumuzu *aşırı* takip ediyor ama bunun getirdiği faydalardan biri de

yaptığımız aramaların *kişiyeye uygun* hale getirilmesi. Apple bunu yapsa ve *biz bu bilgiyi kimseye satmayacağız* dese de güven sorunu olacak. Kim olduğumu bilmezse de arama sonuçları o kadar iyi olmayacak.

4

Cogito cogito ergo cogito sum demiş Ambrose Bierce.

Düşündüğümü düşünüyorum o halde varolduğumu düşünüyorum.

Düşünce mi varlıktan çıkar, varlık mı düşünceden?

Sum ergo cogito

5

İnsanların geneline davranışımızla özelde davranışımız farklı. İlgisiz ve çoğu zaman taban tabana zıt bunlar.

İnsanların geneline *şeker gibi* davranıp, aile içinde nemrudun biri olabilirsiniz. İnsanların geneline uzak durup, yakınınızdaki kişilere sıcak davranabilirsiniz. Dışarıya bakan profilin insanların *günlük yüzünü* anlamakta bir faydası yok.

Bu sebeple *insanın ciğerini bilen ünlü yazarın* bir yandan da bir tacizci olmasında şaşırarak bir şey yok. Eserlerini yakmıyorum ama kadınlara tacizde bulunduğuna da inanıyorum.

Sorun kadınların *kadın ruhundan anlayan* adam gördüklerinde *hayallerindeki erkeği* bulduklarını sanması da olabilir. Adam her köşe başında, her şirkette, her toplulukta rastlanabilecek cinste sıradan bir tacizci öküz çıkınca hayal kırıklığı daha büyük oluyor tabii.

6

Halo etkisi nedir bilir misin? Güzel insanların iyi, dindar görünümlü insanların ahlaklı, yaşlı insanların bilge olduğunu düşünmeye yarayan sebeptir. Başını örten bir kadının içki içmesine veya mini etekli birinin namaz kılmasına şaşır-mamız bundandır.

İnsanları tanıma imkanımız az. Biriyle tanışıyorsun ve sınırlı süren var onu tanımak için. Dışına bakıyorsun, konuşmasına bakıyorsun, yüzüne bakıyorsun, CV'sine bakıyorsun, bunların hiçbirisi aslında onun nasıl biri olduğunu söylemiyor. Ancak onun *nasıl biri* olduğunu öğrenmek için zaman ve imkan yok. İnsan kendini bile tanımaz, bütün hayatını evinin çevresinde geçirmiş biri, bu çevreden çıktığında nasıl davranacağını bilemez. Kendi bilemezse biz de bilemeyiz.

Hale etkisi bunun için insan zihninin kısa yollarından biri. *Bir fahişenin siyah çarşafı gezmesini beklemesiniz, o halde siyah çarşaflılar arasında fahişe yoktur.* Burada *ihtimal hesaplarıyla ilgili* bir sorun var, $P(\text{fahie}|\text{araf})$ veya $P(\text{araf}|\text{fahie})$ aynı şey değil ama uzun uzun tanıyacak zamanımız yok işte.

Bunun sonu tabii bir yerde kafayı çektikten sonra *polis durdurmasın diye* çarşafa giren veya *kadınlar daha kolay güvensin diye* dindar görünen adamlara çıkıyor. Evrimsel bir mekanizma bu, böceğin yaprak taklidi yapıp kuşlardan korunması gibi ama kuşlar da zamanla ayırdetmeyi öğreniyor.

Zaman içinde *eski haleler* işe yaramaz hale geliyor. Hatta bazıları ters etki üretiyor, *dindar mı, aman aman, uzak dursun o*.

7

{{< youtube qkc4hD3eD9w >}}

Watch “Kızıl Devrim, Komünizm ve Stalin - Üç Devrim (Rouge) - Olmaz Öyle Saçma Tarih! - Bölüm 11” on YouTube

Bunu seyrederken *Netflix dizisi* Casa de Papel’in *devrimci* dizi olduğunu öğrendim. Hiç öyle düşünmemiştim.

Gelecek nereye gidiyor, diye soruyorlar. Sola mı, sağa mı?

Asrımızın en büyük meselesi merkezilik ve yerellik arasında, adı şirket veya devlet olan büyük bürokrasilerle, değerlerini kendi içinde gerçekten yaşayan yerel toplumların mücadelesi olacak. İlkinin avantajları çok fazla ama bir yandan da *insana uygun* bir düzen değil, hayatımızı bir dişlinin çarkı olarak geçirmenin ürettiği yabancılaştırmadan çıldırıp saçma sapan ideolojilere kapılıyoruz.

O sebeple *bürokratik sol* veya *bürokratik sağ* değil, *lokalist sol* veya *lokalist sağ*. Kararları alan ve uygulayan arasındaki zincirin mümkün mertebe kısa olması, kararları alan ve bunlardan etkilenenlerin aynı kişi olması, Ankara’daki bir bürokratin Kars’taki bakkalın hayatına etkisinin azalması gerekiyor. Bunun yolu neyse, mücadele o yolla olacak.

8

Bir Başkadır dizisinin ilk bölümünü seyrettim. Ortada iyi oyunculuk dışında bir şey göremedim. Bunun neresini övüp yereceğiz, bilemiyorum.

Dizinin sonundaki *kızın temizliğe gittiği evdeki adamın bilmemesinin terapist çıkması* biraz *sık dokunmuş* bir senaryo gibi geldi. Böyle *denk gelişler* gereksiz yere tekrar ederse, *hikaye değil, masal anlatıyoruz* kıvamına geliyor benim için.